

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 1/2018-42

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. mája 2018 v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika, zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Mojмира Mamojku, prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Mandzák a spol., s. r. o., Zámocká 5, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Michal Mandzák, vo veci namietaného porušenia základného práva na informácie zaručeného čl. 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva slobodne prijímať a rozširovať informácie zaručeného čl. 26 ods. 2 Ústavy Slovenskej a práva prijímať a rozširovať informácie zaručeného čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Súdnej rady Slovenskej republiky č. 619 z 29. februára 2016 a konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na informácie zaručené čl. 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, jeho základné právo slobodne prijímať a rozširovať informácie zaručené čl. 26 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo prijímať a rozširovať informácie zaručené čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Súdnej rady Slovenskej republiky č. 619 z 29. februára 2016 porušené boli.

2. Uznesenie Súdnej rady Slovenskej republiky č. 619 z 29. februára 2016 zrušuje.

3. Súdna rada Slovenskej republiky je povinná uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 353,50 € (slovom tristopäťdesiattri eur a päťdesiat centov) na účet jeho právneho zástupcu Advokátskej kancelárie Mandzák a spol., s. r. o., Zámocká 5, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. apríla 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na informácie zaručeného čl. 26 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva slobodne prijímať a rozširovať informácie zaručeného čl. 26 ods. 2 ústavy a práva prijímať a rozširovať informácie zaručeného čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Súdnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „súdna rada“) č. 619 z 29. februára 2016 a konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu.

2. V sťažnosti sťažovateľ uvádza, že *„ako novinár (redaktor periodika GINN evidovanom Ministerstvom kultúry SR v registri periodickej tlači) sa dňa 29. 02. 2016 zúčastnil 39. zasadnutia Súdnej rady. Na uvedenom zasadnutí sa zúčastnili i ostatní novinári, ktorí súbežne so sťažovateľom pred otvorením zasadnutia vyhotovovali tzv. ilustračné zábery.“*

3. Sťažovateľ informuje, že *«pred otvorením zasadnutia Súdnej rady... prebehol medzi predsedníčkou Súdnej rady a sťažovateľom nasledovný dialóg:*

Predsedníčka SR: „Poprosím média, aby si urobili ilustračné zábery a potom vyplí záznamovú techniku, aby nerušili priebeh zasadnutia Súdnej rady.“

Predsedníčka SR: „Ďakujem pekne. Prosím Vás, aby ste prestali, ešte nie?“

Predsedníčka SR: „Takže poprosím všetkých, aby vypli videozáznamovú techniku.“

Sťažovateľ: „Aj mňa myslíte?“

Predsedníčka SR: „Asi aj Vy ste.“

Sťažovateľ: „Dovolím si poznamenať...“

Predsedníčka SR: „No nemáte nič, nemáte slovo.“

Sťažovateľ: „Prepáčte páni sudcovia..., vy ste tu najviac erudovaní sudcovia...“

Predsedníčka Súdnej rady SR: „Nemáte slovo...“

Neidentifikovateľný hlas: „Vypnite nahrávanie!...“

Sťažovateľ: „A ja by som si dovoľil položiť otázku na pani Bajánkovú, prečo by som mal vypnúť kameru? Prečo by som mal vypnúť kameru? Trváte na tom, aby som vypol kameru? Alebo môžu sa vyjadriť i ostatní sudcovia, aby som vypol kameru?“

Predsedníčka SR: „Trvám na tom, aby ste vypli kameru.“

Sťažovateľ: „... Číže trváte na tom, hej? Nikto sa nevyjadrí, že či mu vadí ta kameru, lebo ja si nemyslím, že by sme tu rušili pojednávanie, viete? Keď je vec verejná, by mala byť verejná.“

Predsedníčka SR: „My nepojednávame.“

Sťažovateľ: „Mám vypnúť kameru?“

Neidentifikovateľný hlas: „Samozrejme.“

Sťažovateľ: „Dobre, vypnem kameru, ale s jedným poučením pre pani predsedníčku Súdnej rady, dobre si dovoľím? Dnešným dňom podáme ústavnú sťažnosť na pani predsedníčku a keď sa ukáže jej konanie ako nezákonné, bol by som rád, aby sa ešte raz poslednou vetou vyjadrila, aké následky bude niesť, ak sa ukáže vypnutie kamery ako nezákonné. Pani predsedníčka Bajánková verejnosť by rada vedela, keď sú pojednávania Súdnej rady verejné, prečo prikazujete vypnúť kameru. Ak na tom trváte, ja ju vypnem, odídem, len prijmete nejaké zásadné, nejakú zásadnú, zodpovednosť... ak sa ukáže, že Vaše konanie nie je v súlade s Ústavou?“

Predsedníčka SR: „Poprosím členov Súdnej rady hlasovaním odpovieme tomuto pánovi. Kto je za to, aby bola vypnutá videozáznamová technika.... všetkou verejnosťou? Kto je za?“

Vykonalo sa hlasovanie.

Predsedníčka SR: „Zdržal sa?“

Vykonalo sa hlasovanie.

Predsedníčka SR: Kol'ko sa zdržali?“

Vykonalo sa opätovné hlasovanie.

Predsedníčka SR: „Raz, dva, tri štyri..., no takže?“

.....

Neidentifikovateľný hlas: „Všetko je nahrávané, tak aké práva sú porušované?“

.....

Predsedníčka SR: „Vážené pani, vážené dámy, otváram 39. zasadnutie Súdnej rady.....“».

4. Sťažovateľ upozorňuje, že „*uvedený záznam Súdnej rady si vyhotovil... a je verejne dostupný na internetovej stránke: <https://www.youtube.com/watch=zSZLLpHxJDU>“*. Zároveň odkazuje na zvukový záznam vyhotovený a zverejnený súdnou radou, ktorý je dostupný na jej webovej doméne. Tvrdí, že «*porovnaním záznamov vyhotovených sťažovateľom a „oficiálnym záznamom“ zverejneným Súdnou radou možno nepochybne konštatovať, že „oficiálny“ zvukový záznam zverejnený Súdnou radou nekorešponduje so záznamom vyhotoveným sťažovateľom, keďže najmä úvodné pasáže absentujú v oficiálnom zázname Súdnej rady. Sťažovateľ si nevie vysvetliť ako je možné, že časť oficiálneho záznamu je „kratšia“ ako časť ním vyhotovená, keďže Súdna rada má povinnosť zverejniť zvukový záznam z jej zasadnutia v celom rozsahu.*».

5. Sťažovateľ uvádza, že nesúlad zistil aj pri porovnaní záznamu zo zasadnutia súdnej rady a písomnej zápisnice z tohto zasadnutia, pretože «*z písomnej zápisnice Súdnej rady vyplýva, že o požiadavke sťažovateľa sa rokovalo až po otvorení zasadnutia Súdnej rady, čo však nekorešponduje s „oficiálnym“ záznamom zverejneným samotnou Súdnou radou, z ktorej vyplýva, že predsedníčka Súdnej rady otvorila 39. zasadnutie až po hlasovaní o požiadavke sťažovateľa*».

6. Sťažovateľ následne poukazuje na judikatúru ústavného súdu k základnému právu garantovanému v čl. 26 ústavy, a to s osobitným zameraním na rozširovanie informácií

ako súčasť tohto základného práva. Zvýrazňuje aj ustanovenia zákona č. 185/2002 Z. z. o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení platnom a účinnom 29. februára 2016 (ďalej len „zákon o súdnej rade“) zakotvujúce verejnosť zasadnutí súdnej rady. Z toho potom vyvodzuje, že zákon o súdnej rade *«a ani všeobecne záväzný predpis so silou zákona neumožňuje Súdnej rade prijať Uznesenie, ktorým by sa prítomnej verejnosti zakázalo vyhotovovať záznamy „na kameru“ (jedná sa o spôsob rozširovania informácií). Obmedziť ústavné právo na informácie možno v zmysle čl. 26 ods. 4 Ústavy SR len na základe zákona, a žiaden zákon obmedzenie tohto ústavného práva neustanovuje. Na uvedenom závere nič nemení ani to, že Súdna rada má právo prijať Rokovací poriadok, keďže Rokovací poriadok nie je normatívnym aktom so „silou zákona“, a teda ním nemôže Súdna rada obmedziť vyhotovovanie zvukovo-obrazových záznamov (žiaden zákon takéto oprávnenie Súdnej rady nepriznáva). A navyše rokovací poriadok Súdnej rady vôbec nepripúšťa „obmedzenie práva na šírenie informácií“ formou vydávania zákazu vyhotovovania záznamov „na kameru“ (v článku 3 ods. 8 Rokovacieho poriadku je daná možnosť vykázania a vypratania osoby v prípade jej „nevhodného správania“ resp. „rušenia poriadku“). V okolnostiach daného prípadu však príkaz na „vypnutie videozáznamovej techniky“ nesmeroval len voči sťažovateľovi, ale voči všetkej verejnosti, a teda voči všetkým predstaviteľom médií. Zo záznamu zverejneného sťažovateľom vôbec nevyplýva, že by sťažovateľ (ako i ostatní predstavitelia médií) pred vznesením tejto požiadavky predsedníčkou Súdnej rady rušili priebeh rokovania Súdnej rady, ktoré sa navyše ešte ani nezačalo.».*

7. Podľa sťažovateľa *„predsedníčke Súdnej rady nič nebránilo, aby vydala predstaviteľom médií (resp. verejnosti) inštrukcie upravujúce správanie verejnosti pri vyhotovovaní kamerových záznamov tak, aby nerušil priebeh rokovania Súdnej rady... Je potrebné tiež zobrať náležitý zreteľ i na to, že práve realizáciou práva na slobodné prijímanie a šírenie informácií sa inter alia vykonáva i kontrola činnosti Súdnej rady ako orgánu verejnej moci. Zo skutkového stavu vyplýva i to, že medzi zvukovými záznamami vyhotovenými Súdnou radou a písomnou zápisnicou existuje zjavný nesúlad; a už len táto okolnosť sama o sebe vyvoláva otázky o činnosti tohto orgánu verejnej moci. Inými slovami povedané, ak orgán verejnej moci (akým je Súdna rada) zverejní dve oficiálne*

verzie predpokladané zákonom (zvuková a písomná) z jej rokovania, tak je namieste, aby sa priznalo verejnosti právo na prijímanie a šírenie informácií vo väčšom rozsahu.“.

8. Opätovne potom sťažovateľ zdôrazňuje odlišnosť zvukového záznamu z predmetného zasadnutia súdnej rady od zvukovej verzie zhotovenej ním samým, ako aj „to, že namietané Uznesenie Súdnej rady bolo prijaté pred otvorením zasadnutia Súdnej rady...“. Sťažovateľ namieta, že „inkriminované uznesenie Súdnej rady bolo prijaté bez akéhokoľvek zisťovania skutkového stavu členmi Súdnej rady, a teda, že toto bolo prijaté bez akejkol'vek diskusie členov Súdnej rady (t. j. žiaden nebol vyzvaný k tomu, aby sa vyjadril, či ho nahrávanie ruší alebo nie alebo či sa chce k veci vyjadriť; len sa priamo po dialógu medzi sťažovateľom a predsedníčkou Súdnej rady pristúpilo k hlasovaniu). Sťažovateľ nebol dotazovaný ani napríklad na účel vyhotovovania týchto záznamov...“.

9. Napokon sťažovateľ namieta „i porušenie článku 10 ods. 1 Dohovoru spočívajúce v porušení práva na prístup k informáciám a ich nasledovné šírenie. Sťažovateľ je predstaviteľom tlače a zúčastnil sa verejného zasadnutia Súdnej rady, na ktorom boli účastní ostatní predstavitelia tlače. Sťažovateľ mal v úmysle získať informácie za účelom ich využitia pri svojej novinárskej činnosti a pre referovanie o veciach verejných (m. m. rozhodnutie ESLP Kenedi proti Maďarsku, spis. č. 31475/05). Avšak jeho právo na prijímanie a rozširovanie informácií bolo bez zákonného dôvodu obmedzené, pričom takéto konanie nesledovalo legitímny cieľ a nebolo proporcionálne.“.

10. V závere sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom vo veci samej takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy SR a čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Súdnej rady Slovenskej republiky č. 619 zo dňa 29.02.2016 a konaním, ktoré mu predchádzalo, porušené bolo.“

2. Zrušuje sa v celom rozsahu Uznesenie Súdnej rady Slovenskej republiky č. 619 zo dňa 29. 02. 2016 a vec sa vracia Súdnej rade Slovenskej republiky, aby v nej znovu konala a rozhodla. Zakazuje sa Súdnej rade Slovenskej republiky prijímať uznesenia,

ktorým zakáže sťažovateľovi vykonávať zvukovo-obrazové záznamy akéhokoľvek zasadnutia Súdnej rady Slovenskej republiky

3. Súdna rada Slovenskej republiky je povinná uhradiť sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] do 15 dní od doručenia tohto nálezu trovy konania na účet jeho právneho zástupcu Advokátska kancelária Mandzák a spol., s. r. o.“

11. Ústavný súd podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) uznesením č. k. III. ÚS 1/2018-19 z 23. januára 2018 prijal sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie.

12. Následne ústavný súd 27. februára 2018 vyzval súdnu radu na vyjadrenie sa k vecnej stránke sťažnosti a na stanovisko k možnému upusteniu od ústneho pojednávania vo veci.

13. Súdna rada doručila 28. marca 2018 ústavnému súdu vyjadrenie, v ktorom súhlasila s upustením od ústneho pojednávania o sťažnosti. Pokiaľ ide o vecnú stránku sťažnosti, uviedla, že *„v zasadacej miestnosti, kde predmetné rokovanie súdnej rady prebiehalo, nebol v tom čase vyhradený priestor pre umiestnenie záznamovej techniky. Za danej situácie bolo bez obmedzenia umožnené ešte pred samotným otvorením rokovania vyhotoviť tzv. ilustračné zábery pre médiá i verejnosť. Zástupcovia médií, či verejnosti mali umožnené tieto zábery si vyhotoviť počas ich voľného pohybu po rokovacej miestnosti (čo vyplýva aj z videozáznamu sťažovateľa) v čase, keď všetci členovia súdnej rady boli prítomní v rokovacej miestnosti, avšak zasadnutie súdnej rady nebolo ešte otvorené. Následne boli požiadaní o ukončenie obrazového zaznamenávania a zaujatie miest vyhradených pre verejnosť na sedenie. Verejnosť zároveň bola požiadaná o nerušenie zasadnutia.“*

14. Popísaný postup sa podľa názoru súdnej rady jej členom javil ako *„najvhodnejšie opatrenie“* na zabezpečenie cieľa – *dôstojného, bezproblémového a nerušeného rokovania súdnej rady, vzhľadom na priestorové možnosti rokovacej*

miestnosti. Obmedzený priestor rokovacej miestnosti súdnej rady v tom čase neumožňoval pohyb verejnosti v priestore rokovacej miestnosti počas zasadnutia bez toho, aby nebolo rušené toto zasadnutie. V čase... rokovania súdnej rady, sídlila súdna rada v prenajatých priestoroch na Župnom nám. 13 v Bratislave. Ide o budovu, v ktorej sídli... aj Najvyšší súd Slovenskej republiky a Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky. Miesta konania zasadnutia súdnej rady boli preto prispôsobované možnostiam, ktoré prenajíateľ tejto budovy práve v tom čase ponúkal.».

15. Následne súdna rada informuje, že vyhotovovanie zvukových záznamov nebolo počas sporného zasadnutia nijako obmedzované, a poukazuje na skutočnosť, že pred otvorením zasadnutia bolo vyhotovovanie zvukovo-obrazového záznamu sťažovateľom „sprevádzané jeho hlasným monológom. V monológu pokračoval aj napriek pokusu o zmierlivé riešenie veci. Sťažovateľ bol oslovený, že ak chce zotrvať na rokovaní, je potrebné aby ukončil svoj monológ a umožnil súdnej rade začať a následne nerušene pokračovať v rokovaní. Nakoniec sťažovateľ sám opustil rokovaciu miestnosť ešte pred začatím rokovania. Z toho vyplýva, že sťažovateľ na zasadnutí súdnej rady dňa 29. februára 2016 nebol prítomný, a preto mu nemohlo byť odopreté právo na informácie.“.

16. Súdna rada uvádza, že na jej ďalších zasadnutiach „verejnosti bolo umožnené zachytávať priebeh rokovania aj obrazovým záznamom. Bol vyhradený priestor pre umiestnenie technického zariadenia s cieľom zabezpečiť nerušené rokovanie súdnej rady...“.

17. K namietanému nesúladu zvukového záznamu uverejneného na webovom sídle súdnej rady a záznamu vyhotoveného sťažovateľom súdna rada odkazuje na obsah ňou uverejneného zvukového záznamu, ktorý je zhotovený „aj s úvodnými pasážami, ktorých obsah opísal sťažovateľ na strane 2 a 3 podanej ústavnej sťažnosti...“. K tvrdenému nesúladu zvukového záznamu uverejneného súdnou radou a zápisnice z predmetného zasadnutia súdna rada argumentuje, že «„zápisnica“ nie je doslovným prepisom zvukového záznamu».

18. Druhý bod sťažostného petitu považuje súdna rada za zmätočný, keďže sťažovateľ v sťažnosti *„uvádza, že rozhodnutie... bolo vykonané ešte pred začatím rokovania. V tomto prípade je na mieste otázka, či napadnuté uznesenie je platné alebo ide o akt, ktorý nikoho nezaväzuje a hľadá sa na neho, akoby neexistoval.“*

19. V závere svojho vyjadrenia súdna rada navrhuje ústavnému súdu vysloviť, že sťažovateľove označené práva porušené neboli.

20. Vyjadrenie súdnej rady ústavný súd zaslal 3. apríla 2018 právnenému zástupcovi sťažovateľa s možnosťou zaujať k nemu stanovisko.

21. V stanovisku doručenom ústavnému súdu 19. apríla 2018 prostredníctvom právneho zástupcu sťažovateľ vyjadril súhlas s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti. K vyjadreniu súdnej rady akcentuje fakt, že na jej zasadnutiach, ktoré sa konali v najbližších nasledujúcich termínoch (konkrétne poukazuje na 21. marec 2016), *«už bolo verejnosti umožnené nahrávať zvukovo-obrazovým záznamom... Z tohto stanoviska preto jednoznačne vyplýva, že „kapacitné dôvody“ uvádzané Súdnou radou SR nemohli legitímne odôvodňovať vydanie zákazu, pretože nasledujúce zasadnutie Súdnej rady SR jasne preukázalo, že správnou organizáciou rokovania Súdnej rady SR sa takéto „kapacitné dôvody“ dali ľahko prekonať. V tomto smere sa žiada zvýrazniť, že zákaz vyhotovovania nahrávania vo vzťahu k sťažovateľovi nebol ani proporcionálny, nakoľko vyhotovovanie zvukovo-obrazového záznamu svojim záznamovým zariadením nemohol rušiť rokovanie...»*.

22. Sťažovateľ dodáva, že súdna rada *«do vydania napadnutého rozhodnutia len pokračovala v nastavenom „standarde“, kedy neumožňovala vyhotovovanie zvukovo-obrazových záznamov počas rokovania celej Súdnej rady Slovenskej republiky. Tento svoj „standard zmenila“ až po vydaní napadnutého rozhodnutia, čím nepriamo uznala jeho ústavnú neudržateľnosť.»*. Vzhľadom na to sťažovateľ netrvá na bode 2 svojho sťažostného petitu.

23. Sťažovateľ odmieta námietku súdnej rady, podľa ktorej sám opustil miestnosť, v ktorom zasadnutie prebiehalo, pretože *„opustil rokovanie... pod následkom vyvedenia justičnou strážou“*.

24. V závere svojho stanoviska sťažovateľ vyčíslil trovy konania, nárok na náhradu ktorých si uplatnil už v sťažnosti.

25. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

26. Vzhľadom na podstatu ústavno-právneho sporu tvoriaceho predmet konania o sťažnosti sťažovateľa sa ústavný súd oboznámil s obsahom zvukovo-obrazového záznamu uverejneného na doméne www.youtube.com (pod odkazom <https://www.youtube.com/watch?v=zSZLLpHxJDU>).

27. Obsah zvukovo-obrazového záznamu vyhotoveného sťažovateľom korešponduje s jeho písomným prepisom, ktorý uviedol v sťažnosti (bod 3). Súdna rada ako odporca autenticitu predmetného záznamu ani zachytený priebeh zasadnutia nijako nespochybnila. Ústavný súd vzhľadom na § 186 ods. 2 prvú vetu zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov v spojení s § 31a ods. 1 zákona o ústavnom súde vyhodnotil zvukovo-obrazový záznam, na ktorý sa sťažovateľ v sťažnosti odvoláva, ako autentický a priebeh zasadnutia súdnej rady 29. februára 2016, tak ako ho tento záznam dokumentuje, ako preukázaný.

28. Na webovej doméne súdnej rady (www.sudnarada.gov.sk) je uverejnený zvukový záznam zo zasadnutia súdnej rady 29. februára 2016, ktorý v podstatných častiach taktiež potvrdzuje obsah zvukovo-obrazového záznamu zhotoveného sťažovateľom a uverejneného na doméne www.youtube.com.

29. Vo väzbe na skutočnosti uvedené sťažovateľom v jeho stanovisku k vyjadreniu odporcu ústavný súd zo záznamu uverejneného na webovom sídle súdnej rady zistil, že predsedníčka súdnej rady po prijatí napadnutého uznesenia a nasledujúcich slovne prezentovaných výhradách sťažovateľa uviedla: „*Pani vedúca, môžem poprosiť, že by prišli*

zriadenci zo Zboru justičnej a väzenskej stráže, ak...? No... No, počkajte, keď chcete opustiť, tak opustíte sám, alebo už prestaňte rozprávať. Nie. Prestaňte rozprávať. Vidíte tu aj kolegov, ktorí sú skutoční novinári? Ako sa chovajú?... Chcete zostať... zostať byť prítomný na verejnom zasadnutí? Ale byť ticho.“ (časový interval 00:02:50 – 00:03:23). Citované vyjadrenie predsedníčky súdnej rady je zhodné i s obsahom sťažovateľom vyhotoveného záznamu (časový interval 00:09:16 – 00:09:49).

30. Z obsahu zápisnice z 39. zasadnutia súdnej rady konaného 29. februára 2016 v Bratislave, ktorá je zverejnená na webovom sídle súdnej rady (<http://zasadnutia.sudnarada.gov.sk/data/att/2488.pdf>) vyplýva, že *„39. rokovanie súdnej rady... otvorila a viedla predsedníčka súdnej rady a zároveň skonštatovala, že súdna rada je uznášaniaschopná“* (strana 1 zápisnice). Po rekapitulácii predloženého návrhu programu rokovania predsedníčka súdnej rady informovala prítomných o členovi súdnej rady, ktorý bude overovateľom, ako aj o tom, kto bude zapisovateľom. Následne sa v zápisnici ďalej (strana 3) uvádza: *„K požiadavke p. Daňa o nahrávanie priebehu zasadnutia súdnej rady na kamerový záznam, dala predsedníčka súdnej rady hlasovať.“*

Hlasovanie: Vypnutie videozáznamovej techniky všetkou verejnosťou

Za: 11

Proti: 0

Zdržali sa: 4

Neprítomní: 3

Uznesenie č. 619

Súdna rada Slovenskej republiky schválila vypnutie videozáznamovej techniky všetkou verejnosťou počas zasadnutí Súdnej rady Slovenskej republiky.“

III.

31. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

32. Podľa čl. 26 ods. 1 ústavy sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené.

33. Podľa čl. 26 ods. 2 ústavy každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu... Podmienky ustanoví zákon.

34. Podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice...

35. Právo na informácie ako základné právo nie je v ústave (na rozdiel od dohovoru) formálne upravené v jednom ustanovení. Článok 26 ods. 1 ústavy reguluje základné právo na informácie ako základné právo jeho nositeľa mať prístup k informáciám, ako možnosť oboznámiť sa s informáciami či ako možnosť získať informácie do svojej poznatkovej sféry. Článok 26 ods. 2 ústavy zas zdôrazňuje aktívny informačný komponent (vyhľadávanie, rozširovanie), ako aj informačný vzťah nositeľa základného práva na informácie k tretím osobám (rozširovanie), čo napokon dokladujú aj druhá a tretia veta tohto ústavného ustanovenia. V článku 26 ods. 2 ústavy už nejde len o možnosť dostať sa k informácii, ale aj o vyjadrenie slobody byť v informačnej sfére aktívny, a tým vytvárať predpoklady pre zvládnutie zodpovednosti za podobu uplatňovania vlastnej slobody prejavu.

36. Sťažovateľ je novinár, preto základ jeho sťažnostných námietok tvorí výhrada, že mu súdna rada neumožnila prijímať informácie spôsobom, ktorý on preferoval a ktorý je podľa jeho názoru dovolený. Novinárska práca predpokladá ďalšie spracúvanie vyhľadaných a prijatých informácií, a tak je prirodzené, že si sťažovateľ ako nositeľ informačného práva vytvára vlastné predstavy o tom, ako informácie prijímať a ďalej šíriť. V okolnostiach sťažovateľovej veci je preto potrebné namietané porušenie čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy posudzovať spoločne. Nevyhnutným je totiž záver ústavného súdu o tom, či informačná ponuka, na ktorú je súdna rada ako orgán verejnej moci ústavou v čl. 26 ods. 1 zaviazaná, bola sťažovateľovi k dispozícii v podobe, akú mu čl. 26 ods. 2 ústavy

v duchu ustálenej ústavnno-súdnej judikatúry i medzinárodno-právnych záväzkov Slovenskej republiky garantuje.

37. Namietané porušenie namietané porušenie základného práva na informácie upraveného v čl. 26 ods. 2 ústavy a práva upraveného v čl. 10 ods. 1 dohovoru ústavný súd štandardne posudzuje paralelne (I. ÚS 28/01, II. ÚS 184/03).

38. Ústavný súd už v minulosti (II. ÚS 28/96, II. ÚS 7/00, III. ÚS 169/03) vyslovil, že právo prijímať, vyhľadávať a rozširovať idey a informácie sa zaručuje každému jednotlivcovi ako jeho základné právo. Prostredníctvom práva prijímať, vyhľadávať a rozširovať idey a informácie sa každému umožňuje dozvedieť sa informáciu a získať informáciu do svojej dispozičnej sféry a v nej informáciu spracovať pre svoju potrebu i potrebu iných, keďže v súlade s ústavou k nemu patrí aj právo informáciu ďalej rozširovať. Právo prijímať, vyhľadávať a rozširovať idey a informácie chráni možnosť získať informácie nielen pasívnym správaním, ale aj aktívnym správaním oprávnenej osoby.

39. Ako z ústavnej definície vyplýva, právo na informácie má tri relatívne samostatné zložky, a to vyhľadávanie, prijímanie a rozširovanie informácií. Vyhľadávanie informácií je vlastne zisťovanie, či v oblasti záujmu toho, kto informácie vyhľadáva, informácie vôbec existujú, aké a kde sa nachádzajú. Nejde teda ešte o samotné informácie, ale o informáciu o informácii. Prijímanie informácií je získanie informácie do vlastnej dispozičnej sféry tak, aby mohla byť subjektom pre vlastnú potrebu, ako aj pre potrebu iných spracovaná. Získanie informácie sa môže uskutočňovať tak zmyslovými orgánmi, ako aj rôznymi technickými prostriedkami, akými sú za súčasného stavu zvukové, obrazové, ako aj zvukovo-obrazové záznamy, ale aj akýmkoľvek iným spôsobom. Rozširovanie informácií je akýkoľvek spôsob odovzdania prijatej informácie ďalšiemu subjektu, resp. ďalším subjektom (I. ÚS 57/00).

40. Ústava ponecháva v dispozičnej sfére každého oprávneného subjektu, aby sa rozhodol, ako právo prijímať, vyhľadávať a rozširovať informácie o verejných veciach uplatní a či pritom využije technické zariadenia určené na vyhotovenie obrazového, zvukovoobrazového alebo zvukového záznamu (podobne II. ÚS 28/96, III. ÚS 169/03).

41. Pokiaľ ide o samotné napadnuté uznesenie súdnej rady, ústavný súd konštatuje, že nesmerovalo proti právu sťažovateľa informácie vyhľadávať ani ich prijímať vlastnými zmyslami, ale výlučne proti jeho právu prijímať informácie technickými prostriedkami, t. j. prostredníctvom vyhotovenia obrazového záznamu, resp. prostredníctvom súčasného vyhotovenia zvukovo-obrazového záznamu, čím objektívne zasiahlo aj do práva sťažovateľa takýmto spôsobom získané informácie ďalej rozširovať.

42. Ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) volá po prísnom prieskume prekážok predbežnej povahy kladených do cesty plneniu funkcií novinárov (rozsudok ESLP z 29. 6. 2004 vo veci Chauvy a ďalší proti Francúzsku, sťažnosť č. 64915/01, § 66). Štát je v otázkach slobody novinárskej činnosti povinný eliminovať bariéry výkonu funkcií tlače tam, kde takéto bariéry existujú výlučne z dôvodu informačného monopolu orgánov verejnej moci. Osobitne to platí v prípade, ak požadované informácie sú pripravené a dostupné a nevyžadujú zber či zhromažďovanie. V takýchto okolnostiach štát nesmie brzdiť požadovaný tok informácií (rozsudok ESLP zo 14. 4. 2009 vo veci Társaság a Szabadságjogokért proti Maďarsku, sťažnosť č. 37374/05, § 36).

43. Základným predpokladom ústavnej akceptovateľnosti zásahu do základného práva na informácie je zákonný základ. Zákom, ktorý v okolnostiach prípadu prichádza do úvahy ako limitačný základ podľa čl. 26 ods. 4 ústavy, je zákon o súdnej rade.

44. Podľa § 7 ods. 1 zákona o súdnej rade zasadnutie súdnej rady je verejné. Predseda súdnej rady je povinný vytvoriť podmienky na účasť verejnosti na zasadnutiach súdnej rady. Ak možno očakávať, že verejnosť prejaví o zasadnutie súdnej rady väčší záujem, je predseda súdnej rady povinný zvolať zasadnutie súdnej rady vo vhodnej miestnosti s prihliadnutím na rozsah predpokladaného záujmu i možnosti.

45. Citované ustanovenie je súčasťou právnej regulácie od nadobudnutia účinnosti zákona č. 495/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 185/2002 Z. z. o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Dôvodová správa k tejto novelizácii o otázke verejnosti zasadnutí súdnej rady uviedla, že „z dôvodu zvýšenia transparentnosti výkonu verejnej moci súdnou radou,

ako aj v súlade s požiadavkou na zvýšenie kontroly nad činnosťou súdnej rady (orgánov verejnej moci vo všeobecnosti) zo strany verejnosti sa navrhuje, aby všetky zasadnutia súdnej rady boli verejné. Účasť verejnosti zostane (z povahy veci) obmedzená v prípade hlasovania v niektorých personálnych otázkach - hlasovanie je však potrebné vnímať ako len časť zasadnutia súdnej rady, ktorá bezprostredne prechádza rozhodnutiu súdnej rady.“.

46. Okrem citovaného § 7 ods. 1 zákona o súdnej rade nemožno v tomto právnom predpise nájsť pravidlá osobitne regulujúce vyhotovovanie zvukových, či zvukovo-obrazových záznamov. V takom prípade ústavný súd musí hľadať odpoveď na otázku, či absencia výslovného zákonného základu vylučuje akúkoľvek reštrikciu pri uplatňovaní základného práva na informácie zhotovovaním zvukovo-obrazových záznamov počas verejného zasadnutia súdnej rady alebo či existuje typizovaný verejný záujem odôvodňujúci zásah súdnej rady do základného práva na informácie. Úvahy o obmedzení práva na informácie iným základným právom totiž v okolnostiach posudzovanej veci neprichádzajú vo úvahy.

47. Bez zreteľa na doterajšiu judikatórnu nejasnosť druhovej povahy súdnej rady ako orgánu verejnej moci nemožno spochybníť, že ide o orgán kolektívny. Orgány verejnej moci tohto typu svoju kompetenciu realizujú na zasadnutiach, kde dochádza okrem iného aj k prijímaniu rozhodnutí, teda záväzných právnych aktov, ktorými výkon určitej kompetencie prirodzene vrcholí. Tomu zodpovedá i druhá veta § 6 ods. 2 zákona o súdnej rade, podľa ktorej súdna rada prijíma uznesenia len na zasadnutí súdnej rady. Zasadnutia súdnej rady sú zároveň verejné.

48. Cez prizmu rekapitulovaného konceptu súdnej rady ako kolektívneho orgánu je podľa názoru ústavného súdu potrebné interpretovať aj ustanovenia zákona o súdnej rade regulujúce niektoré pravidlá priebehu zasadnutia súdnej rady. Ide o pravidlo, podľa ktorého zasadnutie súdnej rady zvoláva a zasadnutie vedie predseda súdnej rady (§ 6 ods. 1 prvá veta zákona o súdnej rade), o pravidlo, podľa ktorého predseda súdnej rady zvoláva zasadnutie súdnej rady podľa potreby, najmenej však raz za mesiac, alebo ak o zvolanie písomne požíada najmenej tretina členov súdnej rady (§ 6 ods. 4 zákona

o súdnej rade), či o pravidlo, podľa ktorého ak predseda súdnej rady nezvolá do 15 dní zasadnutie súdnej rady, za ktorého zvolanie sa vyslovila tretina členov súdnej rady, začne sa zasadnutie súdnej rady v sídle Najvyššieho súdu Slovenskej republiky aj bez jej zvolania v tridsiaty deň po doručení žiadosti o 13. hodine (§ 6 ods. 5 prvá veta zákona o súdnej rade).

49. Citované právne normy zabezpečujú funkčnosť súdnej rady, ktorá je nevyhnutným predpokladom riadneho výkonu jej kompetencií ako orgánu verejnej moci. Ak by súdna rada nebola spôsobilá zasadať, potom verejnosť jej zasadnutí ako prostriedok zabezpečenia širšej občianskej kontroly jej činnosti úplne stráca význam, pretože by – zjednodušene povedané – nebolo čo kontrolovať.

50. Podrobnejšie pravidlá priebehu zasadnutí súdnej rady ponecháva zákonná právna regulácia na úpravu, ktorú si určí samotná súdna rada [rokovací poriadok súdnej rady podľa § 4 ods. 1 písm. b) zákona o súdnej rade]. Rokovací poriadok si súdna rada na základe zákonného splnomocnenia schvaľuje na účel zabezpečenia jej funkčnosti a schopnosti riadne vykonávať ústavou a zákonom zverenú kompetenciu. Preto je prirodzené, že rokovací poriadok súdnej rady obsahuje i pravidlá citované samotnou súdnou radou v jej vyjadrení doručenom ústavnému súdu 28. marca 2018. Ide napríklad o povinnosť osôb prítomných na zasadnutí súdnej rady zdržiavať sa len na miestach určených pre verejnosť, pričom nesmú rušiť priebeh zasadnutia (čl. 3 bod 7 rokovacieho poriadku súdnej rady), ale aj o oprávnenie súdnej rady uznieť sa v prípade nevhodného správania alebo rušenia poriadku na vykázaní rušiteľa z rokovacej miestnosti (čl. 3 bod 8 rokovacieho poriadku súdnej rady).

51. Na podklade uvedených dôvodov sa ústavný súd nestotožňuje s námietkami sťažovateľa v časti (strana 10 sťažnosti) argumentujúcej tým, že rokovací poriadok *«nie je normatívnym aktom so „silou zákona“, a teda ním nemôže Súdna rada obmedziť vyhotovovanie zvukovo-obrazových záznamov»*. V prvom rade tu ústavný súd uvádza, že žiadne ustanovenie rokovacieho poriadku súdnej rady o vyhotovovaní obrazovo-zvukových záznamov nepojednáva. Nemožno však prehliadnuť, že logika citovanej námietky cieľi práve na zásadnú požiadavku legality základu pre obmedzenie základného práva.

52. Akceptácia tejto časti sťažovateľovej kritiky by znamenala, že ak by napríklad prítomnosť verejnosti na zasadnutí súdnej rady bola sprevádzaná hlučnosťou, ktorá by reálne znemožňovala ďalší priebeh zasadnutia, musela by súdna rada zasadnutie prerušiť a čakať, kým sa hlučnosť zmierni, alebo zasadnutie ukončiť a zísť sa v inom termíne v nádeji, že sa hlučnosť prítomnej verejnosti nebude opakovať, pretože zákon o súdnej rade ani iný zákonný právny predpis súdnej rade, ani jej predsedovi explicitne neumožňuje popísané rušenie účinne eliminovať. Takáto interpretácia je absurdná, pretože by bola spôsobilá viesť k paralyzovaniu funkčnosti orgánu verejnej moci a k neschopnosti riadneho výkonu jeho kompetencií.

53. Verejnosť rokovania orgánu verejnej moci nemôže byť obmedzená iba na možnosť byť na rokovaní fyzicky prítomná, pretože zmyslom tohto inštitútu je okrem možnosti kohokoľvek získať informácie o rokovaní, o jeho priebehu a o jeho obsahu, aj umožnenie občianskej kontroly nad výkonom verejnej moci. Verejnosť rokovania znamená aj to, že získané informácie možno ďalej voľne rozširovať (m. m. III. ÚS 451/2014). Tento už judikovaný právny názor ústavného súdu vhodne dopĺňa Ústavný súd Českej republiky, podľa ktorého *«pojmová veřejnost zasedání neznamena neomezenou publicitu... Veřejnost zasedání... jakkoli na nich má každý možnost přímé účasti, tudíž „automaticky“ neopravňuje ani k pořizování zvukových záznamů, ani k jejich následné ničím neomezené distribuci... pro závěr o ústavněprávním dosahu věci má podstatný význam existence informačního deficitu na straně nositele základního práva znamenající, že tento subjekt si nemůže vytvořit na základě informace vlastní názor a ten případně odpovídajícím způsobem projevit.»* (nález vo veci sp. zn. II. ÚS 2111/16 zo 7. novembra 2017).

54. Ústavný súd už vo svojej judikatúre (III. ÚS 564/2012, III. ÚS 588/2016) s odkazom na rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Českej republiky (rozsudok č. k. 7 Afs 111/2009-64 z 25. novembra 2009) pripomenul existenciu tzv. implicitných právomocí, ktoré sú nevyhnutne potrebné na riadne uplatňovanie iných, ústavne predpísaným spôsobom zakotvených právomocí, a bez existencie ktorých by iné právomoci nemohli byť riadne uplatňované. Orgánu verejnej moci pravdaže nemožno brániť, aby implicitné právomoci zakotvil do predpisu, na vydanie ktorého ho splnomocňuje zákon,

a ktorý je svojou povahou určený na to, aby riadny výkon explicitne formulovaných zákonných právomocí zabezpečil.

55. Podľa názoru ústavného súdu práve pravidlá zakotvené v čl. 3 ods. 7 a 8 rokovacieho poriadku súdnej rady (bod 50) je potrebné vyhodnotiť ako úpravu implicitných právomocí v duchu judikátu rekapitulovaného v predchádzajúcom odseku. Rokovací poriadok skutočne nemá právnu silu zákona, preto ani nie je pôvodným právnym predpisom, ktorým možno obmedzovať základné práva a slobody. Na druhej strane však svojou povahou („rokovací poriadok“) musí zabezpečovať taký priebeh zasadnutí súdnej rady ako kolektívneho orgánu, ktorý dokáže garantovať schopnosť prijímať rozhodnutia o veciach stelesnených v jej ústavou a zákonom zverených kompetenciách. Pri plnení tejto svojej funkcie sa ustanovenia rokovacieho poriadku nepochybne môžu dotýkať základných práv a slobôd fyzických osôb zúčastnených na verejnom zasadnutí súdnej rady. Neodpušiteľnou podmienkou kladenou na obsah predmetných pravidiel je však striktná dôslednosť v sledovaní účelu, ktorý majú naplniť. Najvyšší správny súd Českej republiky to v judikáte uvedenom v bode 54 vyjadril tak, že implicitné právomoci sú *„obsahově vymezeny tak, že se striktně drží ústavně legitimního účelu, k jehož realizaci jsou uplatňovány a který je shodný či úzce spojený s účelem oněch jiných pravomocí (právnym poriadkom výslovne zakotvené právomoci, pozn.), a pouze tím nejšetrnějším rozumně dosažitelným způsobem zasahují do právní sféry soukromých osob“*.

56. Ústavný súd neopomína svoju judikatúru použitú i sťažovateľom (IV. ÚS 40/03, III. ÚS 451/2014, obdobne aj II. ÚS 255/2010), v ktorej vo vzťahu k zasadnutiam obecných zastupiteľstiev už vyslovil porušenie základného práva na prijímanie a rozširovanie informácií uzneseniami, ktorými boli zakázané zhotovovania obrazových záznamov z priebehu verejného zasadnutia, a to práve na základe absentujúceho zákonného základu na ich schválenie. Hodno však pripomenúť, že v uvedených veciach (predovšetkým vo veciach sp. zn. IV. ÚS 40/03 a sp. zn. II. ÚS 255/2010) ústavný súd svoj prieskum neukončil len pri konštatovaní chýbajúceho legálneho základu pre uskutočnený zásah, ale pristúpil aj ku skúmaniu jeho legitimacy.

57. Zo zreteľa nemožno strácať ani postoj ESĽP k interpretácii pojmu „zákon“ v limitačných klauzulách zakotvených v hmotno-právnych ustanoveniach dohovoru. Štrasburský súd sa prikláňa k materiálnemu poňatiu uvedenej kategórie, ku ktorej ráta aj právne predpisy podzákonného charakteru, regulačné opatrenia vydané špecializovanými regulačnými orgánmi v rámci nezávislej normatívnej právomoci delegovanej im parlamentom, nepísané právo (rozsudok veľkého senátu ESĽP zo 14. 9. 2010 vo veci *Sanoma Uitgevers B. V. proti Holandsku*, sťažnosť č. 38224/03, § 83), dokonca i sudcovské právo (a to aj v kontinentálnej právnej kultúre; rozsudok ESĽP z 24. 4. 1990 vo veci *Kruslin proti Francúzsku*, sťažnosť č. 11801/85, § 29).

58. Z uvedených dôvodov ústavný súd nemôže prísť na sťažovateľov argument o absencii výslovného legálneho základu pre obmedzenie, ktoré súdna rada inkorporovala do napadnutého uznesenia. Inak povedané, nemožno prijať premisu, že ak právny predpis sily zákona explicitne nezakazuje osobe prítomnej na verejnom zasadnutí rušivo sa správať, tak sa orgán verejnej moci prípadnému rušeniu musí bezmocne prizerať.

59. Napriek dosiaľ uvedeným dôvodom ústavný súd dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľa je dôvodná.

60. Legalita nie je jedinou podmienkou ústavnej akceptovateľnosti zásahu do základného práva slobodne prijímať a rozširovať informácie podľa čl. 26 ods. 2 ústavy a podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru. Takýto zásah musí sledovať aj aprobovaný cieľ, ktorým je legitimizovaný.

61. Obmedzenie základného práva zaručeného podľa čl. 26 ods. 2 ústavy zákonom je možné, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu verejného zdravia a mravnosti (čl. 26 ods. 4 ústavy).

62. Z argumentácie súdnej rady prezentovanej v jej vyjadrení k sťažnosti doručenom ústavnému súdu 28. marca 2018 vyplýva, že prijatie napadnutého ustanovenia ospravedlňuje potrebou *„dôstojného, bezproblémového a nerušeného rokovania súdnej rady, vzhľadom na priestorové možnosti rokovacej miestnosti. Obmedzený priestor*

rokovacej miestnosti v tom čase neumožňoval pohyb verejnosti v priestore... bez toho, aby nebolo rušené toto zasadnutie.“.

63. Samotná súdna rada však vo svojom vyjadrení informuje, že „v zmysle napadnutého uznesenia nepostupovala na svojich ďalších zasadnutiach, keďže verejnosti bolo umožnené zachytávať priebeh rokovania aj obrazovým záznamom. Bol vyhradený priestor pre umiestnenie technického zariadenia s cieľom zabezpečiť nerušené rokovanie súdnej rady.“. Na dôkaz citovaného tvrdenia súdna rada odkazuje na zvukový záznam z jej zasadnutia, ktoré sa konalo 21. marca 2016 taktiež v budove Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, hoci v inej miestnosti, ako tomu bolo na zasadnutí 29. februára 2016. Pritom súdna rada neuviedla, čím sa obe zasadnutia z hľadiska zvukovo-obrazovej snímateľnosti líšili v miere, ktorá by reštrikciu uplatnenú v podobe napadnutého uznesenia racionálne vysvetľovala.

64. Rovnako aj na zasadnutí 25. apríla 2016, ktoré sa dokonca konalo v rovnakej miestnosti ako zasadnutie 29. februára 2016, bolo zhotovovanie zvukovo-obrazových záznamov z rokovania súdnej rady v rámci daných priestorových kapacít umožnené, čo vyplýva z informácií o jednotlivých zasadnutiach súdnej rady zverejnených na jej webovom sídle (<http://zasadnutia.sudnarada.gov.sk/41-zasadnutie-sudnej-rady-sr/>), ako aj zo zvukovo-obrazových záznamov zverejnených sťažovateľom (<https://www.youtube.com/watch?v=J8T9LOEQWzo>).

65. Popísané skutočnosti sú pre ústavný súd dôkazom, že rokovanie 29. februára 2016 neprebiehало v priestorových podmienkach, ktoré za žiadnych okolností neumožňovali snímanie priebehu zasadnutia video-záznamovou technikou bez toho, aby bolo rokovanie rušené.

66. Dôležitým aspektom je v tejto súvislosti aj fakt, že napadnuté uznesenie bolo prijaté hneď na začiatku zasadnutia, keď členovia súdnej rady objektívne nemohli disponovať poznatkom, či zaznamenávanie priebehu rokovania „na kameru“ bude alebo nebude rušivé.

67. Ústavný súd v tejto súvislosti pre porovnanie poznamenáva, že na svojom neskoršom zasadnutí 31. mája 2016 súdna rada v priebehu zasadnutia prijala uznesenie č. 697, ktorým konštatovala, že „p. ██████████ *presunom kamery a jej umiestnením za chrbát členov Súdnej rady Slovenskej republiky mimo priestoru vyhradeného pre verejnosť a novinárov, ruší zasadnutie Súdnej rady Slovenskej republiky*“. Vyplýva to zo zápisnice uverejnenej na webovom sídle súdnej rady (<http://zasadnutia.sudnarada.gov.sk/data/att/2775.pdf>). V tomto prípade teda až priebeh zasadnutia viedol súdnu radu k záveru o rušivom správaní sťažovateľa.

68. Zásah do práva podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy nemožno vykonať preventívne, bez riadneho zistenia okolností prípadu opodstatňujúcich jeho uplatnenie, ani bez identifikácie účelu, kvôli ktorému sa obmedzí právo zaručené čl. 26 ods. 1 a 2 v konkrétnom prípade (II. ÚS 28/96).

69. Súdna rada teda 31. mája 2016 uprednostnila záujem na nerušenom priebehu svojho rokovania, a tým aj na riadnom výkone svojich ústavou a zákonom zverených kompetencií, až na základe skúsenosti s mierou, akou zhotovovanie obrazovo-zvukového záznamu sťažovateľom v konkrétnych priestorových podmienkach zasadnutie rušilo. Na zasadnutí 29. februára 2016 však k zásahu do sťažovateľovho základného práva podľa čl. 26 ods. 2 ústavy pristúpila preventívne (vopred) a bez toho, aby riadne overila, do akej miery bude zhotovovanie zvukovo-obrazového záznamu priebeh rokovania rušiť.

70. Neobstojí tu ani implicitne vyjadrená obrana súdnej rady, ktorá vo vyjadrení k sťažnosti uvádza, že „*zachytávanie obrazovo-zvukového záznamu sťažovateľom pred začatím zasadnutia súdnej rady 29. 2. 2016 bolo sprevádzané jeho hlasným monológom*“. Sťažovateľove verbálne prejavy krátko pred prijatím napadnutého uznesenia (adresované boli prevažne predsedníčke súdnej rady) totiž boli už len reakciou na výzvu predsedníčky súdnej rady, aby novinári vypli záznamovú techniku. Navyše, samotné prejednávanie programu zasadnutia ešte neprebiehalo, preto sťažovateľ v tej chvíli, zjednodušene povedané, nemal čo rušiť.

71. Rovnako nemožno akceptovať námietku súdnej rady, podľa ktorej *„sťažovateľ sám opustil rokovaciu miestnosť ešte pred začatím rokovania. Z toho vyplýva, že... mu nemohlo byť odopreté právo na informácie.“*. Ústavný súd už odkázal na vlastnú judikatúru o dispozícii každého oprávneného subjektu, aby sa rozhodol, ako právo prijímať, vyhľadávať a rozširovať informácie o verejných veciach uplatní a či pritom využije technické zariadenia určené na vyhotovenie obrazového, zvukovo-obrazového alebo zvukového záznamu (podobne II. ÚS 28/96, III. ÚS 169/03). Aj v prípade, ak by sťažovateľ na zasadnutí súdnej rady zotrval, nemohol by v dôsledku napadnutého uznesenia prijímať (a následne ani rozširovať) obrazové informácie, čo možno v prípade novinára realizujúceho sprostredkovanie informácií verejnosti považovať za nezanedbateľný informačný deficit (náleží Ústavného súdu Českej republiky citovaný v bode 53).

72. Ústavný súd Českej republiky v náleze vo veci Pl. ÚS 2/10 z 30. marca 2010 o význame práva na informácie u novinárov konštatoval, že *„právo na informácie jako sběr informací je zásadním přípravným krokem (mj.) v první řadě v novinářské činnosti a je inherentní, chráněnou částí svobody tisku... Překážky vytvořené za účelem zabránit přístupu k informacím veřejného zájmu mohou odradit i ty, kdo pracují v médiích a obdobných oblastech, od jejich vyhledávání. V důsledku toho by nebyli schopni nadále plnit svou roli veřejné kontroly a jejich schopnost poskytovat přesné a spolehlivé informace by byla nepříznivě ovlivněna.“*.

73. Súdna rada napadnutým uznesením zasiahla do sťažovateľovho základného práva na informácie preventívne, bez riadneho zistenia okolností, ktoré by mohli takúto interferenciu opodstatňovať, a vyvolala ním na strane sťažovateľa ako novinára informačný deficit nezlučiteľný s podstatou a funkciami novinárskej práce v demokratickej spoločnosti. Uprednostnenie záujmu na funkčnosti a na riadnom výkone kompetencií súdnej rady bolo preto v okolnostiach súdnej veci predčasné a zároveň spôsobilo nelegitímnu ujmu na základnom práve sťažovateľa na informácie. Napadnutým uznesením preto súdna rada porušila základné právo sťažovateľa na informácie podľa čl. 26 ods. 1 ústavy, právo slobodne prijímať informácie zaručené čl. 26 ods. 2 ústavy i jeho právo prijímať a rozširovať informácie zaručené čl. 10 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

74. Dôvodnosť svojej sťažnosti sťažovateľ založil aj na námietke, že súdna rada prijala napadnuté uznesenie mimo zasadnutia. Touto námietkou sťažovateľ atakuje postup súdnej rady, ktorého vyvrcholením bolo napadnuté uznesenie.

75. Zo zvukovo-obrazového záznamu vyhotoveného sťažovateľom i z jeho písomného prepisu obsiahnutého v sťažnosti skutočne vyplýva, že v časovom slede rozhodujúcich udalostí prebehlo najskôr hlasovanie o napadnutom uznesení a až následne predsedníčka súdnej rady formálne otvorila jej rokovanie. Zápisnica zo zasadnutia súdnej rady (bod 30) teda v tomto ohľade nezodpovedá skutočnosti.

76. Podľa § 6 ods. 1 zákona o súdnej rade zasadnutie súdnej rady zvoláva a zasadnutie vedie predseda súdnej rady. Súdna rada prijíma uznesenia len na zasadnutí súdnej rady.

77. Pre interpretáciu a uplatňovanie citovaného ustanovenia vo väzbe na sťažovateľom označené základné práva a slobody považuje ústavný súd za nevyhnutné využiť historický výklad tejto právnej normy.

78. Podľa § 6 ods. 1 zákona o súdnej rade v znení účinnom do 31. decembra 2011 zasadnutie súdnej rady zvoláva a zasadnutie vedie predseda súdnej rady.

79. S účinnosťou od 1. januára 2012 bolo predmetné ustanovenie rozšírené o právnu normu, podľa ktorej súdna rada prijíma uznesenia len na zasadnutí súdnej rady. Uvedená zmena bola v dôvodovej správe k príslušnej novelizácii zákona o súdnej rade (čl. II zákona č. 467/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov) vysvetlená tak, že „základným cieľom navrhovanej úpravy je zákaz hlasovania per rollam. Predkladateľ má za to, že tento spôsob hlasovania nie je žiaduci. Navyiac, v súčasnosti je tento spôsob hlasovania upravený len v rokovacom poriadku súdnej rady bez akejkoľvek zákonnej opory. Navrhované zákonné opatrenie posilňuje prvok transparentnosti a otvorenosti systému rozhodovania súdnej rady.“

80. Podľa § 6 ods. 1 zákona o súdnej rade v znení účinnom od 1. júla 2017 zasadnutie súdnej rady zvoláva a zasadnutie vedie predseda súdnej rady. Ak nejde o výkon pôsobnosti súdnej rady podľa čl. 141a ods. 5 písm. a) až j) ústavy alebo podľa § 4 ods. 1 písm. h), § 4 ods. 2 a voľbu a odvolanie predsedu súdnej rady a podpredsedu súdnej rady, môže predseda súdnej rady v neodkladných prípadoch požiadať členov súdnej rady, aby o návrhu uznesenia rozhodli aj mimo zasadnutia súdnej rady; ak aspoň traja členovia súdnej rady uplatnia k návrhu uznesenia pripomienky alebo s ním nesúhlasia, o návrhu uznesenia sa musí rozhodnúť na zasadnutí súdnej rady.

81. Zodpovedajúca novelizácia zákona o súdnej rade k tomu v dôvodovej správe uviedla, že „*pôvodný zámer doplnenia § 6 ods. 1 o druhú vetu bol zakázať tzv. hlasovanie per rollam. Aplikáčna prax však ukazuje, že absolútny zákaz tejto formy hlasovania nie je namieste, keďže neumožňuje súdnej rade pružne a operatívne reagovať pri výkone svojej pôsobnosti. Preto sa navrhuje po vzore rokovacieho poriadku vlády Slovenskej republiky vytvoriť možnosť hlasovania týmto spôsobom. Tento spôsob hlasovania súdnej rady však nebude prípustný pri výkone jej ústavnej pôsobnosti, pri personálnych návrhoch podľa § 4 ods. 1 písm. h) a v prípadoch, kedy je potrebná predchádzajúca dohoda s ministrom spravodlivosti (§ 4 ods. 2). Vo všetkých ostatných prípadoch je táto forma hlasovania prípustná. Podrobnosti bude potrebné upraviť v rokovacom poriadku súdnej rady.*“.

82. Z popísaného vývoja znenia relevantnej právnej úpravy i z citovaných dôvodových správ podľa názoru ústavného súdu zreteľne vyplýva, že jediným cieľom § 6 ods. 1 zákona o súdnej rade v časti o povinnosti súdnej rady prijímať uznesenia len na jej zasadnutí bolo vylúčenie možnosti hlasovania per rollam. Analyzovaná právna norma teda požadovala výhradne hlasovanie prezenčnou formou, čiže za osobnej prítomnosti členov súdnej rady.

83. Ak ústavný súd nazerá na námietku sťažovateľa, podľa ktorej bolo sporné uznesenie prijaté 29. februára 2016 pred otvorením zasadnutia súdnej rady, cez prizmu identifikovaného cieľa dotknutej právnej úpravy, musí ju vyhodnotiť ako irelevantnú. Predsedníčka súdnej rady dala o napadnutom uznesení hlasovať niekoľko minút

pred formálnym otvorením zasadnutia súdnej rady, a teda za prítomnosti všetkých členov súdnej rady, ktorí sa vzápätí otvoreného zasadnutia zúčastnili, preto nedošlo nijakým spôsobom k narušeniu účelu § 6 ods. 1 zákona o súdnej rade a prijaté uznesenie nemožno kvalifikovať ako nezákonné, čo by eventuálne mohlo zakladať potrebu jeho ďalšieho skúmania z hľadiska primeranosti dopadu na sťažovateľovo označené základné právo a slobodu.

84. Samotný fakt, že súdna rada o spornom uznesení hlasovala pred formálnym otvorením jej zasadnutia, nie je spôsobilý predstavovať účinný a ústavne významný zásah do základného práva sťažovateľa podľa čl. 26 ods. 2 ústavy, ani do jeho slobody podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru. Preto je sťažnosť v časti namietajúcej porušenie označených práv postupom súdnej rady predchádzajúcim vydaniu jej uznesenia č. 619 z 29. februára 2016 nedôvodná a ústavný súd jej nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

IV.

85. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

86. Vzhľadom na to, že ústavný súd dospel k záveru o porušení základného práva sťažovateľa podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy i jeho práva podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru, bolo namieste využiť právomoc podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a zrušiť sťažnosťou atakované uznesenie súdnej rady (bod 2 výroku tohto nálezu).

87. Z už citovaného čl. 127 ods. 2 tretej vety ústavy vyplýva, že v spojení s vyslovením porušenia ústavou garantovaných práv právoplatným rozhodnutím orgánu verejnej moci a zrušením napadnutého rozhodnutia môže ústavný súd fakultatívne rozhodnúť aj o vrátení veci na ďalšie konanie príslušnému orgánu verejnej moci, t. j. v prípade sťažovateľa súdnej rade. Pri rozhodovaní o tom, či právomoc vrátiť vec na ďalšie konanie v tom-ktorom prípade uplatní, musí ústavný súd predovšetkým vyhodnotiť, či vrátenie veci na ďalšie konanie môže prispieť k efektívnej ochrane práv sťažovateľa, ktoré boli porušené, ako aj skutočnosť, či je náprava protiprávneho stavu vrátením veci na ďalšie konanie v posudzovanom prípade z právneho či faktického hľadiska možná (I. ÚS 397/2014, III. ÚS 355/2016).

88. Sťažovateľ napadnuté rozhodnutie súdnej rady namietal vo vzťahu ku konkrétnemu zasadnutiu, a to z 29. februára 2016. Dokazuje to i citovaný dialóg (bod 3) medzi ním a predsedníčkou súdnej rady. Tento fakt v spojení s objektívnou neopakovateľnosťou zasadnutia súdnej rady, na ktorom bol sťažovateľ v základnom práve na informácie obmedzený, vylučuje akúkoľvek efektívnosť prípadného vrátenia veci na ďalšie rozhodovanie súdnej rade. V popísaných okolnostiach požiadavka účinnej ochrany porušených základných práv sťažovateľa podľa názoru ústavného súdu nevyžaduje vrátenie veci súdnej rade na ďalšie konanie a rozhodnutie.

V.

89. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

90. Sťažovateľ v sťažnostnom petite navrhol priznať mu náhradu trov právneho zastúpenia v sume 353,50 €, a to za dva úkony právnej služby, spolu s režijným paušálom a daňou z pridanej hodnoty (20 %).

91. Ústavný súd vzhľadom na výsledok meritórneho prerokovania sťažnosti považoval za potrebné priznať sťažovateľovi náhradu trov konania za dva úkony právnej

služby poskytnutej jeho právnym zástupcom, a to za prevzatie a prípravu zastúpenia, ako aj za písomné podanie – sťažnosť.

92. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

93. Úkony právnej služby boli vykonané v roku 2016. Základná tarifa podľa § 11 ods. 3 vyhlášky je 1/6 z výpočtového základu (§ 1 ods. 3 vyhlášky, t. j. zo sumy 858 € pre úkony v roku 2016), čo predstavuje za jeden úkon v roku 2016 odmenu v sume 143 € a k tomu režijný paušál za jeden úkon v sume 8,58 €.

94. Náhrada trov právneho zastúpenia vo vzťahu k prevzatiu a príprave zastúpenia sťažovateľa, ako aj k podaniu sťažnosti predstavuje 286 €. K tomu bolo potrebné pripočítať dvakrát režijný paušál, teda dvakrát po 17,16 €. K sťažnosti sťažovateľ pripojil relevantný dôkaz o tom, že jeho právny zástupca je registrovaný pre daň z pridanej hodnoty. Preto sumu náhrady trov (303,16 €) bolo potrebné zvýšiť o 20 % dane z pridanej hodnoty.

95. Sťažovateľ teda má nárok na náhradu trov právneho zastúpenia v sume 363,79 €. Keďže si však uplatnil len 353,50 €, ústavný súd mu nárok priznal práve v tejto sume (bod 3 výroku tohto nálezu), pričom súdna rada je povinná zaplatiť ju na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

96. Vzhľadom na znenie čl. 133 ústavy toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. mája 2018